

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De decimo gradu Humilitatis, qui est, subijcere se omnibus propter Deum.
Cap. 11.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

De Decimo gradu humilitatis, qui est: Subicere se omnibus propter Deum.

CAPVT. XI.

RÆDICTA ad Deum subiectio, ita solet in humilibus crescere, vt ex amore Dei, & humilitatis desiderio, velint, omnibus hominibus, non tantum maioribus, verum & equalibus & minoribus, esse subiecti. Volunt autem id efficaciter, & licet munere sint maiores, & dignitate præcellant, rationes tamen quarunt, & inueniunt, quibus suis etiam seruis & mancipiis subiciantur. Cum sint sapientissimi, difficultates ac dubitationes suas cum minus illuminatis conferunt, & eos libenter & animo discendi audiunt. Cum sint prudentissimi, imperitorum consilia non respuunt, & cum sunt vtilia, suscipiunt. Ministratur illis à seruis suis; & ipsi aliquando valde familiariter illis ministrant, à quibus obsequia ex iure recipiunt. Ita inter homines conuersantur, vt cum maiores sint, sua comitate & modestia se afficiunt minoribus, & ipsorum animos in sui amorem desideriumque conuertant. Ad hunc gradum pertinet mirabilis illa Christi actio, qua inter discipulos suos formam ministrantis induebat. Nam quis maior est, inquit, qui recumbit, an qui ministrat? Nonne qui recumbit? Ego autem in medio vestrum sum, sicut qui ministrat. Ille rex, & Pontifex Maximus, & verus Filius Dei, rudioribus discipulis obsequabatur, & ad mensam recubens, illis more serui ministrabat, & ad exemplum humilium maior se minoribus submittebat. Ego autem credo, quod non solum in hac postrema cœna, sed & in omnibus, discipulorum collegio manducante, ipse illis, vt minister, inseruiuit. Nec solum discipulis, sed & aliis bonis & malis se submitit. Bonis quidem, vt cum de ipso ait Lucas: Et descendit cum eis, nimirum cum matre Maria, & nutritio Ioseph, [& venit Nazareth, & erat subditus illis.] Malis vero, quia & permisit se ab spiritu nequam assumi in sanctam civitatem, & statui supra pinnaculum templi: & permisit quoque se à satellitibus diaboli irreuerenter tractari, & à iudice in iudicem, & à prætorio in caluarie locum ad necem duci. Ex hoc enim probat Gregorius, non fuisse indignum Christo, quod se iniret à diabolo in montem duci, qui permisit, ad redemptionem nostram à membris diaboli crudeliter tractari. Iniquorum omnium caput, ait, diabolus est, & huius captis membra sunt omnes iniqui. An non diaboli membrum fuit Pilatus? An non diaboli membra ludæi persequentes, & milites crucifigentes Christum fuerunt? Quid ergo mirum si se ab illo permisit in montem duci, qui per tulit etiam à membris illius crucifigi? Et Chrysostomus: Quando audis dicentem, ductus à diabolo, nihil cogites de potentia diaboli, quia potuit ducere Christum: sed de patientia Christi mirare, quia sustinuit vt à diabolo duceretur. Ergo, in sequente Domino non inimitas, sed patientia est; in dicente autem diabolo, non virtus, sed superbia est. Hoc igitur omnia subiectionem Salvatoris nostri notant, propter quam voluit ab Isaiâ [nouissimus virorum] dici: voluit enim omnium hominum generi se subicere, vt ab eius exemplo tam maioribus quam minoribus submitti discamus. Ab hoc autem capite ac magistro viuerse virtutis accepit discipulus eius primus Petrus verba illa quibus hunc etiam humilitatis gradum indicauit:

A Subiecti igitur estote omnium humana creaturæ propter Deum: siue regi quasi præcellenti, siue ducibus tamquam ab eo missis. Quid hoc loco significat humana creaturæ? An ordinationem humanam, siue potestatem hominibus insidentem? An prælatos ipsos ac præsidēs, qui quod ab hominibus creaturæ, humana creaturæ vocantur? An vocat humanam creaturam quoscumque præfectos, licet ad præfecturam minus apti iudicentur? Et sensus sit, quicumque sit ille, qui reliquis præponatur, licet scientia, aut virtute, aut reliquis talentis inferior; eo ipso quod prælatione maior est, subiectionem exigit, obedientiamque requirit. Si ergo ob solam excellentiam potestatis, quidam homines se aliis submittant, quid etiam se submittant ob eminentiam virtutis? Humiles autem, reliquos omnes saltem virtute & meritis se maiores existimant: quid ergo mirum, si eisdem data opportunitate subdantur? Subiecti igitur sunt latiori quodam sensu omni creaturæ propter Deum, quia non tantum regibus, & principibus & aliis superioribus ab humana ordinatione creatis obediunt, sed & quibuscumque aliis, licet inferioribus potestate, præpositis tamen sibi virtute, subdantur. Hæc enim subiectio, qua etiam minoribus propter Deum subiicimur, tanti meriti est, vt propter eam, & hominibus in admiratione sumus, & à Deo magnis donis offeramur. Meritoque Esau maior natu loco benedictionis accipit, quod fratri minori seruiret, quia insignis humilitas est, quemquam se minoribus subiugare. Dixerat ille ad patrem: Num vnam benedictionem tantum habes, Pater? Mihi quoque, obsecro, vt beneducas. Cumque euulatu magno fletet, motus Isaac, dixit ad eum, utique benedicens ei: In pinguedine teræ, & in rore cæli desuper erit benedictio tua. Viues in gladio, & fratri tuo seruiēs. Benedictio itaque humilitatis, est seruire minori, & subdi inferiori. Quare Ambrosius optime, Hæc igitur seruitus, ait, Dei donum est. Denique inter benedictiones numeratur huius seruitutis obsequium: nam & Isaac in loco benedictionis eam dedit Esau filio suo, vt seruiret fratri suo. Denique benedictionem ille postcebat, etsi vnam sibi cognouisset esse præceptam, tamen aliam postulabat, dicens: [Numquid vna benedictio tibi est, Pater?] Per hanc igitur seruitutem, ille qui per gulam primitias suas ante vendiderat, & studio venationis agrestis gratiam benedictionis amiserat, credidit se ipso futurum esse meliorem si typum Christi veneretur in fratre. Hæc ille. Optime autem hæc humilitatis actio iusti benedictionibus annumeratur: nam quæ maior benedictio illi potest obtingere, quam quod Christi æterni regis, & Salvatoris sui imitator existat? In hoc vero ipsius imitator est, cum ille pro nobis minoribus in sua se mortalitate subiecerit. Cui vicem rependit homo, cum altitudinem, quam habet, tantisper deponens, minoribus pro amore Christi se subdit.

B Benedictio veta & magna est, quia maledictioni superbiæ reluctamur: Idque præcipue facimus cum cunctis etiam inferioribus nos submittimus. Quare Bonaventura actus humilitatis enumerans, & hunc gradum, quem nunc tractamus, tertium eius actum faciens, putat eo nos perfectissime superbiæ reluctari. Tertius, inquit, actus est velle subesse omnibus scilicet superioribus, paribus, & inferioribus, & se opponitur superbiæ strictè sumptæ, quæ est amor propriæ excellentiæ. Maledictio itaque superbiæ, est, propriam excellentiam supra modum quantitare, & omnibus se præferre. Benedictio vero humilitatis, proprium contemptum diligere, & omnibus se sub-

1. Petri. 2. 13.

Genes. 27. 38. 39.

Ambrosii lib. de paradi. c. 14.

Bonav. 1. p. contriti. quij. sect. 18. 10. 1.

Luc. 22. 27.

Luc. 2. 51.

Matth. 4. 9.

Gregor. in euang. 16. in euang. gel.

Chrysost. hom. 5. in Matth.

Matt. 20. 26.

Sener. Sulpis. in eius vita cap. 1.

Serius in Maio.

Bon. in eius vita cap. 6.

Pf. 28. 2.

1. Petr. 2. 13.

mittere. Est implere illud Domini mandatum: Qui- cumque voluerit inter vos maior fieri, sit vester minister: & qui voluerit inrer vos primus esse, erit vester seruus. Nam vera altitudo subiectione quarenda est: illumque Dominus praeferat aliis, quem reperit non se praeferentem, sed omnibus se humiliantem. Ideo sancti, vt Christum imitarentur, illustrissima nobis reliquerunt huius humilitatis exempla. Martinus, vt ait Sulpitius, Sacramentis militaribus iussu patris implicatus, vno tantum seruo comite contentus est, cui tamen versa vice dominus seruiebat, adeo vt plerumque ei & calceamenta ipse detraheret, & ipse detergeret; cibum vna caperent, hic sapius ministraret. Pachomius in quodam canobio, cum affideret operi florearum qua texebantur, sic huius humilitatis formam praebebat. Veniens enim puer, qui erat deputatus ministerio hebdomadae, videt eum operantem, & dicit ei: Noli sic vertere texta, vt recte opereris. Abbas Theodorus textit alio modo: Is vero surgens, dicit ei: Doce me, quomodo, o fili; & cum didicisset, sedit rursus cum magna alacritate in hoc reprimens spiritum arrogantiae. Franciscus fratri comiti suo, cum quo iter agebat, solitus erat semper promittere obedientiam, & seruare. Haec & alia similia in sanctorum antiquorum gestis, legimus, & non pauca huius generis nunc in viris spiritualibus videmus, qui, vt superbiam compriment, & spiritum elationis subuertant, occasiones quaerunt, & inueniunt, quibus tum interius tum exterius se suis subiectis humiliant. Habent enim cordi infixum illud Pauli dictum: Per charitatem spiritus seruite inuicem. Et qui in libertatem Christi vocati sunt, hanc libertatem non assumunt ad perficienda desideria carnis, vt vnus aduersus alium superbiat, sed ad augendam virtutem mentis, vt minor maiori per obedientiam seruiat, & maior minori per humilitatem se submittat.

Hec Sancta subiectio ad omnes, vera & intima est adoratio, qua viri Deo consecrati Deum adorant, quia ad pedes Domini se submittunt. Qui naque sunt pedes Domini, nisi infima Ecclesiae membra, quorum comparatione nos maiores ratione alicuius dignitatis existimus? Ad hos autem pedes prooluimur, cum eos interiori mentis affectu, & externo aliquo signo, quasi superiores putamus. Et in hoc sensu interpretatur Richardus Victorinus illum Psalmi cuiusdam versum: Afferte Domino gloriam, & honorem: afferte Domino gloriam nomini eius: adorare Dominum in atrio sancto eius. Nam hunc locum mystice de religionis exponens, sic ait: Superius offerre hostiam praecipimur: hic intus adorare iubemur. Prius, ne intemus vacui; secundo, ne stemus otiosi. Ne intemus vacui, afferte Domino gloriam nomini eius. Ne sitis intus otiosi, adorare Dominum in atrio sancto eius. Quid est adorare, nisi totum corpus nostrum ad pedes prosternere, & summum nostrum ad eius ima inclinare? Vult ergo Propheta non solum superioribus membris Domini (hoc est praelatis) vos subiecti, sed vsque ad nouissima eius membra vos sponte humiliari. [Subiecti estote modo omni humanae creaturae propter Deum.] & absque dubio adorastis Dominum. Itaque cum hostiis intrate: ingressi adorare. Arripite arctam viam, intrate angustam portam, in habitu religionis, in voto professionis: manete in domo disciplinae: tenete instituta regulae. Si enim intra claustralem disciplinam vos coarctastis, in atrium Domini absque dubio intrastis. Si vero votum professio-

nis facitis; si instituta regulae seruatis, hostias Domino admodum gratas obtulistis. Si enim in claustro viuentes, per omnia humiliter obedistis omnibus, vere adorastis Dominum in atrio sancto eius. Haec ille. Nec partipendenda est ista adoratio Domini, qua propter amorem eius ad pedes ipsius cadimus, nam ex ea ad superiora leuamur. Illi quippe, qui in nouissimo loco, ex humilitate sedit, dictum est ab eo, qui illum inuitauerat: Amice ascende superius. Sic propterea cum nos coram minoribus interius exteriusque deiciamus, & quasi minores profitemur, eo ipso in corde eorum, & in corde Christi (quod est optabilis) ascendimus. In corde quidem Christi, nam eos sua dilectionis brachiis amplectitur, quos ita auidos suae imitationis reperit, vt propter eam minoribus se quoque submittant. In corde vero hominum quoniam maxime eos admirantur, atque suspiciunt, in quibus ita vident superbiam adae fuisse prostratam, vt non solum primatum non appetant, verum & subesse omnibus concupiscant. Quanta admirationis sit hoc apud homines, in quadam historia Beati Gregorij perspicimus, quam narrat Ioannes Moscos Euripatus. Inducit enim quendam Abbatem, nomine Ioannem, sic loquentem: Perreximus ad Abbatem Ioannem Persam: narrauitque nobis de Magno Gregorio, Beatissimo Romano vrbis Episcopo, dicens: Cum iuissem prima Romam vt secundo adorarem ad sepulchrum sanctorum Apostolorum, Petri & Pauli, statemque die quadam in medio ciuitatis, audio Papam Gregorium per locum illum transiurum. Cogitavi itaque adorare illum. Cum autem prope me esset Papa, videretque me progredi, vt adorarem illum (loquor Deo teste, fratres) primus ipse prostrauit se humi coram me, neque antea surrexit, quam me primo surrexisse cerneret. Et cum multa humilitate salutans me, manu sua mihi tria nummismata tradidit, iubens mihi dari quaecumque erant necessaria. Glorificauit itaque Deum, quod tantam illi contulerat humilitatem, & misericordiam, & charitatem ad omnes. Non miramur quod hic sanctus Pontifex praefuerit Ecclesiae, quod gubernauerit principes, quod omnes fideles sibi subiecerit, & suis ac Dei praecipis astrinxerit: miramur autem quia vni monacho pusillo se subdiderit. Quare hoc? nisi quia haec humilitas iustum admirabilem facit, & dum pusillis subiicit, in aestimatione hominum, magnis etiam & honoratis illum praeponeit.

Sed licet hic humilitatis gradus omnibus fidelibus congruat, praecipue tamen illis conuenit, qui pro amore Christi humilis, se ipsos & omnia mundi plausibilia reliquerunt. Minimi enim omnibus libenter se subiiciunt, quia eo ipso quod minimi sunt, aut tales se reputant, neminem non maiorem iudicant, & ideo neminem sibi non praefert. Hi vero sunt Ecclesiae minimi, qui omnem altitudinem huius saeculi possident, vt veram altitudinem in caelis obtineant. Nam quid, quae so, homines in hoc saeculo magnos facit? Nonne honor! Nonne dignitas? Nonne diuitiae, atque potestas? At hi huius se magnitudinis alienos fecerunt, vt magnitudinis Christi aliquando participes fierent. De his maxime dicitur a Domino in die nouissimo: Amen dico vobis, quod vni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis. Quod ego non dicere, nisi Augustinus ante dixisset. Exponens enim eadem verba sic ait: Minimi ergo qui sunt Christi? Hi illi sunt, qui omnia sua dimiserunt, & secuti sunt eum, & quicquid habuerunt, pauperibus

Luc. 14. 10.

In Prat. Spirit. c. 151.

August. de serm. Domini. c. 1.

bus

DE HAEC
TOM. II

bus distribuerunt, ut Deo sine seculi compede expediti seruirent, & ab oneribus mundi liberatos, velut pennatos, sursum humeros tollerent. Hi sunt minimi. Quare minimi? Quia humiles, quia non elati, non superbi. Appende minimos istos, & graue pondus inuenies.] O quantum pondus meritorum hi habent, quam multas & magnas diuitias reconducunt, quam sunt firmi & stabiles, qui cum sint supra mundum, mundi ventis non agitantur, nec turbibus impelluntur. Habent hi graue pondus, si pro ratione sui status sint minimi. Sunt autem minimi si sunt veri humiles. Sunt verò veri humiles, si (quod in se est) nulli se preferant, immo omnibus se supponant. Statur ergo istorum maximè congruit hic humilitatis gradus, quo quis omnibus etiam minoribus se submittit. Enimvero quòd secularis non tam perfectam humilitatem habeat, quòd non omnibus se demittat, videtur tolerabile, quia status, & fors, & locus in quo degit, non est tantæ lucis particeps, ut hanc doctrinam intelligat. At tu, qui vitam religiosam professus es, quia in ea regione vitam agis in qua tam splendida lux est perfectæ doctrinæ, qui mundi opiniones abiectisti, qui ad obtinendam cæli magnitudinem minimum te fecisti, quomodo audes te aliis præferre, honorabiliore sedes appetere, & pro sublimiori loco cum aliis decertare? Si minimus omnium es, omnibus te submitte: si autem non vis omnibus te subicere, nomen minimi detelinque. Nec enim decet homines fallere, & nomen ac professionem operibus contrariam profiteri.

De Vndecimo gradu Humilitatis, qui est,
ex functionibus externis abie-
ctiora completi.

CAPVT. XII.

Dvobis modis quis humiles & abiectas functiones amplectitur, primò, quia sentiens in se elationem animi, & immoderatum excellentiæ appetitum, vult illum externa humiliatione comprimere: Secundo, quia ex animo humili, & contemptore sui, vilissimis optat obsequiis occupari. Illud ad media assequenda humilitatis pertinet, istud verò gradum ordine vndecimum humilitatis constituit. Aliud enim est studiose operari, ut vitium, à quo impugnaris, expugnes; aliud autè operari, ut habitu virtutis, qui expugnando vitium, est acquisitus, utaris. Illud difficile est, istud facile: illud laboriosum, istud suauis: illud est cum hoste pugnare, istud obtentà victoriâ gaudere: illud denique est virtutem comparare, istud, ex virtute iam habita promptè actiones eiusdem virtutis elicere. Solent quippe sancti viri, perfectissima humilitate nò tam affectè quam possessi, sic humilium actionum amore capi; sic eas curiosè & diligenter assumere, ut ad illas solas nati videantur. Et sicut de aquila dicit Job, quia [vbi fuerit cadaver, statim adest:] ita hi, vbi fuerit aliquod abiectum obsequium, statim adsunt, & illud libenter assument. Quid sublimius aquila? Sed quid abiectius & foedius cadauere? At aquila cadauera quarit, quorum carnibus sibi & pullis suis cibum administrat. Quid etiam sublimius humili, qui omnia splendida & speciosa, quæ homines amant, sub pedibus collo-

Acat: Sed quid vilius seruitiis humilibus, quibus exercendis sunt mancipia deputata? At humilis verus ad hæc inhiat, ut suis desiderijs satisfaciat, & per humiliores gradus ad sublimiores perfectionis ascendat. Quòd si aquila illa, ut Gregorius est meditatus, Christam mysticè significat, ille quidem, vbi inuenit cadaver, statim adfuit, quoniam pro nostra eruditione ad humillima obsequia se demisit. A duodecimo anno vsque ad trigésimum, cum vitam occultam gessit in terris, æstimo quia non parum temporis in obsequiis humilibus infumebat. Æstimat & doctor egregius Bonauentura, in quo nescio an magis syncretissimam pietatem, quam profundissimam scientiam admiret. De Salvatore enim nostro in decursu huius ætatis constituto, hæc scribit: Computere Domino Iesu, quia ipse matrem adiuuabat, & fideliter laborabat, in his quæ poterat. Venit enim (ut ipse ait) ministrare, & non ministrari. Nonne ergo in ponenda mensula, cubilibus aptandis, & aliis secretioribus domus, eam adiuuabat? Inuere ergo eum bene humilia obsequia per domum facientem. Sic ille. Existimo etiam à Domino tempore prædicationis suæ huiusmodi obsequia non fuisse relicta, quod mihi illa verba ipsius: Venit filius hominis non ministrari, sed ministrare,] apertè significant. Nam quamuis illa præcipuè ad spiritualia ministeria referatur, quibus Dominus hominum animas inuit; sed de obsequiis quoque corporalibus intelligenda sunt, quibus corpora subleuauit. Neque vnquam ipse opera externa humilitatis omisit, qui venit homines edocere, quorum est, non tam animi sensa peccata introspicere, quam ea, quæ oculis corporalibus parent, spectare.

CAt in egressu ex hoc mundo ad Patrem illustrissimum, præbuit horum operum humilium exemplum, & non sine constanti obstestatione, quòd illud opus præstabat, ut nos ad actionum humilium imitationem incitaret. Quid ille fecit? [Surgit à cæna,] inquit facer Euangelista, [& ponit vestimenta sua, & cum accepisset linteam, præcinxit se. Deinde mitit aquam in peluim, & cepit lauare pedes discipulorum, & extergere linteo, quo erat præcinctus.] Animaduerte in vno facinore quanta sint humilitatis studia. Surrexit à cæna, alius in sua sede & quiete manentibus, ut ipse solus laborem subiret. Posuit summam vestem, siue pallium, ut more seruatorum, in vno tantum indumento, non admodum longo, nec laxo, opus illud vel ipsis angelis admirandum præstaret. Præcinxit se linteo, non tantum ut tunicam, quam non deposuit, contineret; vel ut discipulorum pedes detergeret, sed ut seruatorum quoque formam (qui apud aliquas nationes linteo cincti ministrant) sic, ut & ministerium assumeret. Misit aquam in peluim, nec ab aliquo iuari voluit, ut se in illa actione solum seruum ostenderet, & omnium labores atque molestias solus ipse portaret. Ac tandem cepit lauare pedes discipulorum, & à Petro, Ecclesiæ capite, exordium capiens, & in Iuda proditore humillimum ministerium perficiens, in his actionibus perseverantiam, à suis sectatoribus tenendam, exposuit. Voluit ergo Dominus, hoc stupendo humilitatis exemplo, nos ad functionum humilium exercitationem hortari: & quod voluit, obtinuit: nam spirituales viri, hac mirabili actione perculli, & sequenti adhortatione præmoniti, libentissimè in humiles actiones incumbunt. Vnde Augustinus sic ait. Hoc est, Beate Petre, quod nesciebas, quando fieri non sinebas. Hoc tibi postea sciendum propositum, quando ut sineres, tenuit te magister tuus, & Dominus tuus, lauens pedes tuos. Didicimus, fratres, hu-

Gregor.

Ben. lib.
medit. c.
15.
Mart. 20.
28.

Ioan. 13.
45.

August.
tract. 18.
in Ioan.
nem.